

Załącznik nr 1
do Zarządzenia nr 0050-90/2024
Burmistrza Miasta Iławy
z dnia 1 sierpnia 2024 r.

Standardy Ochrony Małoletnich
w
Wydziale Polityki Społecznej
Urzędu Miasta Iławy

wersja zupełna

SPIS TREŚCI

	Rozdział 1	
Informacje ogólne		
1.1. Wprowadzenie		3
1.2. Słowniczek pojęć		4
	Rozdział 2	
Standardy ochrony małoletnich		6
	Rozdział 3	
Zasady ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w Wydziale Polityki Społecznej Urzędu Miasta Iławy		
3.1. Zasady zatrudniania pracowników w Wydziale oraz dopuszczania innych osób do opieki nad małoletnimi		11
3.2. Zasady bezpiecznych relacji małoletnich i personelu Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Iławy		12
3.2.1. Zasady ogólne		12
3.2.2. Zasady komunikacji z małoletnimi		13
3.2.3. Zakaz stosowania przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym		14
3.2.4. Zasady nawiązywania kontaktu z małoletnimi w godzinach pracy za pomocą kanałów służbowych oraz w celach edukacyjnych lub wychowawczych		16
3.3. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności działania niedozwolone		17
3.3.1. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi		17
3.3.2. Niedozwolone zachowania małoletnich korzystających ze wsparcia udzielanego przez Wydział		18
	Rozdział 4	
Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu oraz ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci		
4.1. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu		21
4.2. Zasady korzystania z telefonów komórkowych i innych oraz innych urządzeń elektronicznych		22
4.3. Zasady korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych podczas wyjść, wycieczek edukacyjnych organizowanych przez Wydział		22
4.4. Zasady postępowania w przypadku naruszenia zasad korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych na terenie Wydziału		23
4.5. Zasady ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci		23
	Rozdział 5	
Organizacja procesu ochrony małoletnich w Wydziale Polityki Społecznej Urzędu Miasta Iławy		
5.1. Zasady zarządzania incydentami i zgłoszeniami o zdarzeniach zagrażających małoletniemu		25
5.1.1. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia		25
5.1.2. Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego		25
5.2. Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu dziecka		26
5.3. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia		27
	Rozdział 6	
Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych małoletnich		
6.1. Zasady ochrony wizerunku małoletnich		28
6.2. Zasady ochrony danych osobowych małoletnich		28
	Rozdział 7	
Przepisy końcowe		30

Rozdział 1

Informacje ogólne

1.1. Wprowadzenie

Nowelizacja Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606) określiła warunki skutecznej ochrony małoletnich przed różnymi formami przemocy. Wprowadzone zmiany wskazują na potrzebę opracowania jasnych i spójnych standardów postępowania w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich.

„Standardy ochrony małoletnich” są jednym z elementów systemowego rozwiązania ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i stanowią formę zabezpieczenia ich praw.

Należy je traktować jako jedno z narzędzi wzmacniających i ułatwiających skuteczniejszą ochronę małoletnich przed krzywdzeniem.

W konstruowaniu „Standardów ochrony małoletnich” przyjęto następujące założenia:

- w Wydziale nie są zatrudniane osoby mogące zagrazać bezpieczeństwu małoletnich,
- wszyscy pracownicy potrafią zdiagnozować symptomy krzywdzenia małoletniego oraz podejmować interwencje w przypadku podejrzenia, że małoletni jest ofiarą przemocy w Wydziale lub przemocy domowej,
- podejmowane w Wydziale postępowania nie mogą naruszać praw dziecka, praw człowieka, praw małoletniego
- małoletni wiedzą, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami,
- małoletni wiedzą, do kogo zwracać się o pomoc w sytuacjach dla nich trudnych i czynią to mając świadomość skuteczności podejmowanych w Wydziale działań,
- rodzice poszerzają wiedzę i umiejętności o metodach wychowania dziecka bez stosowania przemocy oraz potrafią je uczyć zasad bezpieczeństwa.

Ponadto przyjęto, że:

- prowadzone w Wydziale postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich jest zorganizowane w sposób zapewniający im skuteczną ochronę,
- działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane oraz monitorowane i poddawane okresowej weryfikacji przy udziale wszystkich zainteresowanych podmiotów.

Uwzględniając powyższe założenia niniejszy dokument określa zatem standardy ochrony małoletnich, stanowiące zbiór zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia ich

bezpieczeństwa. Jego najważniejszym celem jest ochrona małoletnich przed różnymi formami przemocy oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska w Wydziale.

1.2.Słowniczek pojęć

Ilekróć w dokumencie „Standardy ochrony małoletnich” jest mowa o:

- 1) *małoletnim (dziecku)* – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia;
- 2) *personelu, wychowawcy, pracownika* – należy przez to rozumieć każdego pracownika Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Iławy, bez względu na formę zatrudnienia, w tym: wolontariuszy lub inne osoby, które z racji pełnionej funkcji lub zadań mają (nawet potencjalny) kontakt z małoletnimi;
- 3) *Kierowniku* – należy przez to rozumieć Kierownika Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Iławy;
- 4) *Wydziale, WPS* – należy przez to rozumieć Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Iławy z siedzibą przy ulicy Chełmińskiej 1 w Iławie oraz Świetlicę Wydziału przy ulicy Bandurskiego 2 w Iławie;
- 5) *rodzicu* – należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego małoletniego pozostającego pod ich władzą rodzicielską. Jeżeli dziecko pozostaje pod władzą rodzicielską obojga rodziców, każde z nich może działać samodzielnie jako przedstawiciel ustawowy dziecka;
- 6) *opiekunie prawnym małoletniego* – należy przez to rozumieć osobę, która ma za zadanie zastąpić dziecku rodziców, a także wypełnić wszystkie ciężące na nich obowiązki. Jest przedstawicielem ustawowym małoletniego, dlatego może dokonywać czynności prawnych w imieniu dziecka i ma za zadanie chronić jego interesy prawne, osobiste oraz finansowe;
- 7) *„osobie najbliższej dziecku”* – należy przez to rozumieć osobę wstępną: matkę, ojca, babcię, dziadka; rodzeństwo: siostrę, brata, w tym rodzeństwo przyrodnie, a także inne osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie, a w przypadku jej braku – osobę pełnoletnią wskazaną przez małoletniego;
- 8) *przemocy fizycznej* – należy przez to rozumieć każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała małoletniego, np. bicie, popychanie, szarpanie, itp.;

- 9) *przemocy seksualnej* – należy przez to rozumieć zaangażowanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszającą prawo i obyczaje danego społeczeństwa;
- 10) *przemocy psychicznej* – należy przez to rozumieć powtarzający się wzorzec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u dziecka poczucie, że jest nic niewarte, złe, niekochane, niechciane, zagrożone i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych;
- 11) *zaniedbania* – należy przez to rozumieć chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych przez osoby zobowiązane do opieki, troski i ochrony zdrowia i/lub nierespektowanie podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju;
- 12) *przemocy domowej* – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą;
- 13) *osobie stosującej przemoc domową* – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej;
- 14) *świadku przemocy domowej* – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej;
- 15) *SOM* – należy przez to rozumieć „Standardy Ochrony Małoletnich”.

Rozdział 2

Standardy Ochrony Małoletnich

Standard I

Małoletni, rodzice i pracownicy Wydziału znają „Standardy ochrony małoletnich”. Dokument jest dostępny i upowszechniany.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Dokument „Standardy ochrony małoletnich” został opracowany na podstawie art. 22b i 22c ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczości na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2023 r. poz. 1304).
2. Zapoznano z nim personel Wydziału, rodziców/opiekunów prawnych małoletnich oraz małoletnich.
3. Dokument wprowadzono do stosowania w Wydziale.
4. Dokument udostępniono na stronie internetowej Wydziału: www.osrodek.ilawa.pl oraz dostępny jest do wglądu w sekretariacie Wydziału.
5. Dokument został udostępniony w dwóch wersjach: wersji pełnej oraz skróconej przeznaczonej dla małoletnich i zawierającej informacje dla nich istotne.
6. Informacje o treści dokumentu upowszechniane są wśród rodziców na spotkaniach z rodzicami, konsultacjach indywidualnych, w trakcie zajęć „KLUBU RODZICA”.
7. Informacje istotne dla małoletnich zawarte w dokumencie upowszechniane są w trakcie zajęć „KLUBU JUNIOR”.

Standard II

Personel współtworzy i gwarantuje bezpieczne i przyjazne środowisko w Wydziale.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. W Wydziale zatrudnia się personel po wcześniejszej weryfikacji w Krajowym Rejestrze Karnym, Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, W przypadku zatrudnienia obcokrajowców personel weryfikuje osobę w rejestrach karalności państw trzecich w zakresie określonych przestępstw (lub odpowiadających im czynów

- zabronionych w przepisach prawa obcego) lub w przypadkach prawem wskazanych poprzez oświadczenia o niekaralności.
2. Kierownik Wydziału określa organizację, stosowanie i dokumentowanie działań podejmowanych w ramach procedur określonych w dokumencie „Standardy ochrony małoletnich”.
 3. Pracownicy Wydziału są świadomi swoich praw oraz odpowiedzialności prawnej ciążyącej na nich za nieprzestrzeganie standardów ochrony małoletnich.
 4. W Wydziale prowadzona jest systematyczna edukacja wszystkich pracowników z zakresu ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, a w szczególności:
 - a) rozpoznawania symptomów krzywdzenia małoletnich,
 - b) procedur interwencji w przypadku krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia, a także posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego,
 - c) dokumentowania podejmowanych działań związanych z ochroną małoletnich,
 - d) znajomości praw dziecka, praw człowieka i praw małoletniego oraz zasad bezpiecznego przetwarzania udostępnionych danych osobowych,
 - e) odpowiedzialności prawnej za zdrowie i życie powierzonych opiece małoletnich,
 - f) procedury „Niebieskie Karty”,
 - g) bezpieczeństwa relacji całego personelu z małoletnimi, uwzględniającą wiedzę o zachowaniach pożądanych i niedozwolonych w kontaktach z małoletnim.
 5. W Wydziale prowadzi się systematyczną diagnozę czynników ryzyka i czynników chroniących poczucia bezpieczeństwa małoletnich, a w szczególności w obszarach:
 - a) relacji między wychowawcami/pracownikami WPS i małoletnimi,
 - b) relacji między małoletnimi,
 - c) poczucia bezpieczeństwa psychofizycznego, z uwzględnieniem zagrożeń środowiskowych,
 - d) bezpieczeństwa emocjonalnego na zajęciach, poszanowania odmienności, równości i sprawiedliwości w przestrzeganiu zasad i regulaminów obowiązujących w WPS, podmiotowego traktowania małoletnich.

Standard III

WPS oferuje rodzicom/opiekunom prawnym informację oraz edukację w zakresie wychowania dzieci bez przemocy oraz ich ochrony przed krzywdzeniem i wykorzystywaniem.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Na stronie internetowej Wydziału [www. osrodek.ilawa.pl](http://www.osrodek.ilawa.pl) można znaleźć informacje na temat przemocy domowej, w tym o przemocy wobec dzieci oraz dane kontaktowe placówek zapewniających pomoc i opiekę w trudnych sytuacjach życiowych.
2. Wszyscy rodzice mają dostęp do obowiązujących w Wydziale „Standardów ochrony małoletnich” oraz znają procedury zgłaszania zagrożeń.
3. Rodzice są angażowani w działania Wydziału prowadzone na rzecz ochrony małoletnich.
4. WPS uzyskuje od rodziców/opiekunów prawnych swoich małoletnich informacje zwrotne na temat realizacji „Standardów ochrony małoletnich”.
5. WPS umożliwia rodzicom oraz opiekunom prawnym dzieci, poprzez organizację szkoleń, zajęć „KLUBU RODZICA”, konsultacji indywidualnych z pedagogami oraz psychologami poszerzenie wiedzy i umiejętności związanych z ochroną dziecka przed zagrożeniami, w tym w Internecie oraz z zakresu wychowania pozytywnymi metodami wychowawczymi, bez kar fizycznych i krzywdzenia psychicznego dziecka.

Standard IV

WPS zapewnia małoletnim równe traktowanie oraz przestrzeganie ich praw.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. WPS oferuje małoletnim edukację w zakresie praw dziecka/człowieka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem. W czasie zajęć oraz spotkań indywidualnych odbywają się:
 - zajęcia na temat praw dziecka/człowieka i obowiązków małoletniego,
 - zajęcia na temat ochrony przed przemocą oraz wykorzystywaniem,
 - zajęcia z zakresu profilaktyki przemocy rówieśniczej,
 - zajęcia na temat zagrożeń bezpieczeństwa dzieci w Internecie.
2. W czasie zajęć oraz spotkań indywidualnych małoletni zostali poinformowani, do kogo mają się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania.
3. W Wydziale wyeksponowane są informacje dla małoletnich na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

Standard V

Organizacja postępowania, na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich, zapewnia skuteczną ochronę małoletnim.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Precyzyjnie określono procedury interwencji personelu w sytuacjach krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, tj.
 - a) przemocy rówieśniczej,
 - b) przemocy domowej,
 - c) niedozwolonych zachowań personelu wobec małoletnich,
 - d) cyberprzemocy.
2. Postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego nie może naruszać jego godności, wolności, prawa do prywatności oraz nie może powodować szkody na jego zdrowiu psychicznym lub fizycznym (poczucie krzywdy, poniżenia, zagrożenia, wstydu).
3. W Wydziale ustalone są zasady wsparcia małoletniego po ujawnieniu doznanej przez niego krzywdy.
4. W Wydziale osobą odpowiedzialną za składanie zawiadomień o popełnieniu przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz osobę odpowiedzialną za poinformowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej o podejrzeniu stosowania przemocy domowej jest Kierownik lub osoba go zastępująca.

Standard VI

W Wydziale wzmacniane jest poczucie bezpieczeństwa małoletnich w obszarze relacji społecznych oraz ochrony przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. W Wydziale opracowano zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem.
2. W Wydziale określono wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone.

3. W Wydziale opracowano zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internetowej oraz procedury ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci oraz utrwalonymi w innej formie.
4. W Wydziale opracowano i wdrożono procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w sytuacjach:
 - a) przemocy fizycznej
 - b) przemocy psychicznej,
 - c) przemocy domowej,
 - d) przemocy seksualnej,
 - e) cyberprzemocy.

Standard VII

Działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. W Wydziale prowadzony jest rejestr spraw zgłaszanych i rozpatrywanych w związku z podejrzeniem lub krzywdzeniem małoletnich.
2. Dokumentacja z podejmowanych w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem jest przechowywana w zamkniętych szafach z ograniczonym dostępem do pomieszczeń ich przechowywania.

Standard VIII

WPS monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi zasadami i procedurami ochrony dzieci.

Wskaźniki realizacji standardu:

1. Przyjęte zasady i realizowane procedury ochrony małoletnich są weryfikowane – przynajmniej raz na dwa lata.
2. Do weryfikacji dokumentacji wykorzystywane są m.in. wnioski z kontroli „Standardów ochrony małoletnich” przez uprawnione do kontroli podmioty zewnętrzne.

Rozdział 3

Zasady ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujące w Wydziale Polityki Społecznej Urzędu Miasta Ilawy

3.1. Zasady zatrudniania pracowników w Wydziale oraz dopuszczania innych osób do opieki nad małoletnimi

- 1) Zgodnie z art. 21 Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2024 r. poz. 546). Przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem uczniów lub z opieką nad nimi, Kierownik WPS zobowiązany jest do uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym. Oświadczenie do celów weryfikacji osób w Rejestrze sprawców przestępstw na tle seksualnym stanowi Załącznik nr 1 do SOM.
- 2) Informacje zwrotne otrzymane z Rejestru przechowywane są wraz z innymi dokumentami dotyczącymi zatrudnienia danej osoby.
- 3) Gdy pozwalają na to przepisy prawa, Kierownik WPS jest zobowiązany do domagania się od osoby zatrudnianej zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego. Zaświadczenia z KRK można domagać się wyłącznie w przypadkach, gdy przepisy prawa wprost wskazują, że pracowników w zawodach lub na danych stanowiskach obowiązuje wymóg niekaralności.
- 4) W przypadku braku możliwości przedstawienia zaświadczenia należy poprosić kandydata/kandydatkę o złożenie oświadczenia o niekaralności oraz o braku toczących się wobec niego/niej postępowań przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych za przestępstwa i inne czyny popełnione przeciwko dzieciom. Odmowa złożenia takiego oświadczenia nie może rodzić dla kandydata/kandydatki żadnych negatywnych konsekwencji, w tym być wyłączną podstawą odmowy zatrudnienia. Wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 2 do SOM.
- 5) Jeżeli kandydat posiada obywatelstwo inne niż polskie wówczas powinien przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa, którego jest obywatelem, uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnimi,

bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla wyżej wymienionych celów.

- 6) Kierownik WPS pobiera od kandydata oświadczenie o państwie/państwach (innych niż Rzeczypospolita Polska), w których zamieszkiwał w ostatnich 20 latach pod rygorem odpowiedzialności karnej. Wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 6 do SOM.
- 7) Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat składa, pod rygorem odpowiedzialności karnej, oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie był prawomocnie skazany oraz nie wydano wobec niego innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuścił się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi. Wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 7 do SOM.
- 8) Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

3.2.Zasady bezpiecznych relacji małoletnich i personelu Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Hawy

3.2.1. Zasady ogólne:

- 1) Pracownicy dbają o bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w Wydziale, monitorują sytuacje i dobrostan dziecka.
- 2) Pracownicy wspierają dzieci w pokonywaniu trudności. Pomoc dzieciom uwzględnia: umiejętności rozwojowe dzieci, możliwości wynikające z niepełnosprawności/ specjalnych potrzeb edukacyjnych
- 3) Pracownicy podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażanie emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad „dobrego wychowania”.

- 4) Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia, którego wzór stanowi załącznik nr 3 do SOM.

3.2.2. Zasady komunikacji z małoletnim

Komunikacja budująca dobre relacje z małoletnim

Personel:

- 1) W komunikacji z małoletnimi zachowuje spokój, cierpliwość i szacunek. Okazuje też zrozumienie dla trudności i problemów małoletnich.
- 2) Reaguje wg zasad konstruktywnej komunikacji i krytyki na każde obraźliwe, niewłaściwe, dyskryminacyjne zachowanie lub słowa małoletnich oraz na wszelkie formy zastraszania i nietolerancji wśród nich.
- 3) Daje małoletnim prawo do odczuwania i mówienia o swoich emocjach, do wyrażania własnego zdania oraz prawo do bycia wysłuchanym przez personel WPS.
- 4) Komunikacja z małoletnimi prowadzona jest w sposób konstruktywny, budujący relacje, a nie hierarchię zależności oraz nieufność i wrogość.
- 5) Nie zawstydzają, nie upokarzają, nie lekceważą i nie obrażają małoletniego.
- 6) Nie obrzucają małoletniego wyzwiskami, nie wyśmiewają i nie ośmieszają go, np. stosując ośmieszające małoletniego przezwiska i zdrobnienia.
- 7) Słucha uważnie małoletnich, udziela im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
- 8) Stosuje zasady konstruktywnej krytyki wobec, np. niewłaściwego zachowania małoletniego, tj. krytykuje małoletniego w taki sposób, aby nie czuł się zraniony, zmuszony do obrony czy do kontrataku.
- 9) Nie podnosi głosu na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci, moduluje głosem zależnie od potrzeby danej sytuacji.

Komunikacja z małoletnimi służąca rozwiązywaniu konfliktów i utrzymywaniu świadomej dyscypliny

Personel:

- 1) W rozwiązywaniu konfliktów stosuje następujące zasady konstruktywnej komunikacji:

- a) stosuje komunikaty „JA”,
 - b) oddziela problem od osoby, wyraża brak akceptacji dla zachowania a nie człowieka,
 - c) skupia swoją uwagę na rozmówcy, koncentruje się na tym co mówi,
 - d) okazuje rozmówcy szacunek,
 - e) upewnia się, czy dobrze rozumie swojego rozmówcę,
 - f) wysłuchuje małoletniego,
 - g) mówi wprost – otwarcie wyraża swoje potrzeby, uczucia i propozycje,
 - h) udziela konkretnych informacji zwrotnych.
- 2) W komunikacji z małoletnim podczas rozwiązywania konfliktów wystrzega się:
- a) niewłaściwego zrozumienia intencji małoletniego – partnera rozmowy,
 - b) niespójności komunikatu werbalnego z niewerbalnym.
- 3) Umiejętnie, w sposób konstruktywny uczestniczy w rozwiązywaniu konfliktów, stosując w zależności od potrzeb różne metody ich rozwiązywania, np. negocjacje, mediacje, itp.
- 4) Szybko reaguje na problemy związane z dyscypliną małoletnich:
- a) rozwiązuje pojawiające się problemy z dyscypliną bezpośrednio po naruszeniu zasad przez małoletnich,
 - b) zwraca uwagę tym małoletnim, którzy łamią ustalony porządek,
 - c) wykazuje empatię wobec małoletnich,
 - d) ustala (przypomina) obowiązujące zasady – wyraźnie określa oczekiwane zachowania małoletnich dotyczące różnych rodzajów aktywności małoletnich, np. pracy samodzielnej, dyskusji w grupie, itp.
- 5) Metody dyscyplinowania małoletnich dobiera adekwatnie do ich wieku i poziomu rozwoju. Metody te nie mogą naruszać godności i nietykalności osobistej małoletnich (zakaz stosowania kar fizycznych).

3.2.3. Zakaz stosowania przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie, w tym nawiązywania relacji o charakterze seksualnym

- 1) Kontakty personelu z małoletnimi nie łamią obowiązującego prawa, ustalonych norm zasad. Wszyscy małoletni są sprawiedliwie traktowani. Pracownicy nie dzielą ich nie dyskryminują (ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności).
- 2) Personel nie wykorzystuje wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej.

- 3) Personel nie stosuje żadnej formy przemocy fizycznej wobec małoletniego, np. takiej jak: zabieranie rzeczy, niszczenie rzeczy, bicie, popychanie, szturchanie, ograniczenie swobody ruchu, szczypanie, klapsy, pociągnięcie za włosy, bicie przedmiotami, wykręcanie rąk.
- 4) Personel nie stosuje żadnej formy przemocy psychicznej wobec małoletniego, np. takiej jak:
 - a) izolowanie, pomijanie, obniżanie statusu małoletniego w grupie,
 - b) stygmatyzowanie małoletnich z powodu ich zdrowia, osiągnięć edukacyjnych, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji majątkowej,
 - c) wyszydzanie małoletnich, wyśmiewanie, ośmieszanie, poniżanie, wyzywanie, grożenie,
 - d) agresywne wypowiedzi, komentarze i ataki na czatach, komunikatorach, forach internetowych.;
 - e) umieszczanie obraźliwych, ośmieszających małoletnich rysunków, zdjęć, filmów;
 - f) rozpowszechnianie wszelkich nieprawdziwych, poniżających małoletnich materiałów,
 - g) cyberstalking – śledzenie w sieci poczynań małoletnich i upublicznianie ich.
- 5) Personel nie stosuje naruszających godność małoletniego wypowiedzi o podtekście seksualnym, nie nawiązuje w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej, w tym:
 - a) komentarzy na temat ciała/wyglądu/ubioru z podtekstem seksualnym;
 - b) dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci,
 - c) wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów, cmokania, itp.
 - d) nie pisze do małoletnich wulgarnych lub dwuznacznych wiadomości, e-maili,
 - e) nie publikuje żadnych prywatnych zdjęć ani innych informacji o małoletnich i ich rodzinach w osobistych mediach społecznościowych, np. facebooku, bez zgody zainteresowanych stron,
 - f) nie wdaje się w prywatne rozmowy małoletnich w mediach społecznościowych, nie zamieszcza komentarzy i nie udostępnia zdjęć, w jakimkolwiek podtekście, w tym w kontekście erotycznym, które mogłyby małoletnim wyrządzić krzywdę.
- 6) Personel nie narusza nietykalności osobistej małoletniego. Nie zachowuje się wobec dziecka w sposób niestosowny, np. nie obmacuje go, nie dotyka, nie głaszcze, nie poklepuje w sposób poufały, dwuznaczny w celu zaspokojenia własnych potrzeb seksualnych.

- 7) Nie zmusza małoletniego do odbycia jakiejkolwiek aktywności o charakterze seksualnym.
- 8) Nie prowokuje nieodpowiednich kontaktów z małoletnimi.
- 9) Upewnia/ informuje dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć wychowawcom i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji lub pomocy.
- 10) Zawsze jest przygotowany na wyjaśnienie swoich działań/zachowań.
- 11) Personel zachowuje szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Jeżeli dzieci te dążyłyby do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi, personel reaguje z wyczuciem, jednak stanowczo, a także pomaga dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
- 12) Personel równoważy potrzebę nadzoru z prawem małoletnich do prywatności, np. podczas wycieczek nie należy wchodzić pod prysznice, nie należy otaczać małoletnich osobistą opieką, której oni nie potrzebują.
- 13) Przy każdej rozmowie o charakterze indywidualnym, na życzenie małoletniego zapewnia obecność innej osoby dorosłej lub na życzenie dziecka innego dziecka.
- 14) Stale nadzoruje dzieci, każdorazowo upewniając się, że warunki wyjazdów i wycieczek są bezpieczne.
- 15) W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka, unika innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z dzieckiem. Dotyczy to zwłaszcza pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu i w korzystaniu z toalety.

3.2.4. Zasady nawiązywania kontaktu z małoletnimi w godzinach pracy, za pomocą kanałów służbowych oraz w celach edukacyjnych lub wychowawczych

- 1) Kontaktując się z małoletnim personel traktuje go podmiotowo.
- 2) Kontakt z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, nie może wiązać się jakkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
- 3) Co do zasady kontakt z małoletnimi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów mieszczących się w zakresie obowiązków personelu.
- 4) Personel nie zaprasza małoletnich do swojego miejsca zamieszkania, nie spotyka się z nimi prywatnie poza godzinami pracy.
- 5) Personel nie nawiązuje kontaktów z małoletnimi poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie do nich zaproszeń w mediach społecznościowych. Nie kontaktuje się z nimi poprzez

prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).

- 6) Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie małoletnich są osobami bliskimi dla członka personelu) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców/opiekunów.

3.3.Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności działania niedozwolone

3.3.1. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi

- 1) Małoletni mają prawo do życia i przebywania w bezpiecznym środowisku, także w Wydziale. Wychowawcy/pracownicy WPS chronią małoletnich i zapewniają im bezpieczeństwo.
- 2) Małoletni uznają prawo innych małoletnich do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych małoletnich – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmiennosc.
- 3) Zachowanie i postępowanie małoletnich wobec kolegów/ innych osób nie narusza ich poczucia godności/wartości osobistej. Małoletni są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek, ich prawa do własnego zdania, do poszukiwań i popełniania błędów, do własnych poglądów, wyglądu i zachowania – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
- 4) Kontakty między małoletnimi cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, np. używanie zwrotów grzecznościowych typu *proszę, dziękuję, przepraszam; uprzejmość; życzliwość; poprawny, wolny od wulgaryzmów język; kontrola swojego zachowania i emocji; wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.*
- 5) Małoletni budują wzajemne relacje poprzez niwelowanie konkurencyjności między sobą w różnych obszarach życia, wzajemne zrozumienie oraz konstruktywne, bez użycia siły rozwiązywanie problemów i konfliktów między sobą. Akceptują i szanują siebie nawzajem.
- 6) Małoletni okazują zrozumienie dla trudności i problemów kolegów/koleżanek, oferują im pomoc. Nie kpią, nie szydzą z ich słabości, nie wyśmiewają ich, nie krytykują.

- 7) W kontaktach między sobą małoletni nie powinni zachowywać się prowokacyjnie i konkurencyjnie. Nie powinni również mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony kolegów.
- 8) Małoletni mają prawo do własnych poglądów, ocen i spojrzenia na świat oraz wyrażania ich, pod warunkiem, że sposób ich wyrażania wolny jest od agresji i przemocy oraz nikomu nie wyrządza krzywdy.
- 9) Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród małoletnich nigdy nie może być przez nich akceptowana lub usprawiedliwiona. Małoletni nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej psychicznej agresji i przemocy wobec innych małoletnich.
- 10) Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności wulgarności oraz informowania pracowników Wydziału o zaistniałych zagrożeniach.
- 11) Jeśli małoletni jest świadkiem stosowania przez innego małoletniego/małoletnich jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np: pomaga osobie krzywdzonej, chroni ją, szuka pomocy u osoby dorosłej (zgodnie z obowiązującymi w Wydziale procedurami).
- 12) Wszyscy małoletni znają obowiązujące w Wydziale Standardy Ochrony Małoletnich – wiedzą, jak zachowywać się w sytuacjach, które zagrażają ich bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych małoletnich, gdzie i do kogo dorosłego mogą się w Wydziale zwrócić o pomoc.
- 13) Jeśli małoletni doświadczył/doświadcza przemocy, może uzyskać w Wydziale pomoc, zgodnie z obowiązującymi w niej procedurami.

3.3.2. Niedozwolone zachowania małoletnich w Wydziale

- 1) Stosowanie agresji i przemocy wobec małoletnich/innych osób:
 - a) agresji i przemocy fizycznej w różnych formach, np.:
 - bicie/uderzenie/popychanie/kopanie/opluwanie
 - wymuszenia;
 - napastowanie seksualne;
 - nadużywanie swojej przewagi nad inną osobą;
 - fizyczne zaczepki;
 - zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań;
 - rzucanie w kogoś przedmiotami;

- b) agresji i przemocy słownej w różnych formach, np.:
 - obelgi, wyzwiska
 - wyśmiewanie, drwienie, szydzenie z innych;
 - bezpośrednie obrażanie innych;
 - plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie innych
 - groźby;
 - c) agresji i przemocy psychicznej w różnych formach, np.:
 - poniżanie;
 - wykluczanie/izolacja/milczenie/manipulowanie;
 - pisanie na ścianach (np. w toalecie lub na korytarzu);
 - wulgarne gesty;
 - śledzenie/szpiegowanie;
 - obraźliwe SMSy i MMSy;
 - wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania;
 - telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające);
 - niszczenie/zabieranie rzeczy należących do ofiary;
 - straszenie;
 - szantażowanie.
- 2) Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w Wydziale, np. rzucanie kamieniami, przynoszenie do Wydziału ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie Wydziału.
 - 3) Nieuzasadnione, bez zgody wychowawcy/pracownika WPS opuszczanie sali.
 - 4) Wyjście bez zezwolenia poza teren Wydziału w trakcie zajęć.
 - 5) Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas zajęć i zabaw organizowanych w Wydziale. Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu
 - 6) Niewłaściwe zachowanie podczas wycieczek np. przebywanie w miejscach niedozwolonych, oddalanie się od grupy bez zgody wychowawcy, itp.
 - 7) Uleganie nałogom, np. palenie papierosów, picie alkoholu.
 - 8) Rozprowadzanie i stosowanie narkotyków/ środków odurzających.
 - 9) Niestosowne odzywanie się do kolegów lub innych osób w Wydziale lub poza nim.
 - 10) Używanie wulgaryzmów w Wydziale i poza nim.
 - 11) Celowe niszczenie lub nieszanowanie własności innych osób oraz własności WPS.
 - 12) Kradzież/ przywłaszczenie własności kolegów lub innych osób oraz własności WPS.
 - 13) Wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy od małoletnich.

- 14) Wysługiwanie się innymi małoletnimi w zamian za korzyści materialne.
- 15) Rozwiązywanie w sposób siłowy konfliktów z kolegami. Udział w bójce.
- 16) Szykanowanie małoletnich lub innych osób w Wydziale z powodu odmienności przekonań, religii, światopoglądu, płci, poczucia tożsamości, pochodzenia, statusu ekonomicznego i społecznego, niepełnosprawności, wyglądu.
- 17) Niereagowanie na niewłaściwe zachowania kolegów (bicie, wyzywanie, dokuczanie).
- 18) Znęcanie się (współudział w znęcaniu się nad kolegami, zorganizowana przemoc, zastraszanie).
- 19) Aroganckie/niegrzeczne zachowanie wobec kolegów, wulgaryzmy. Kłamanie, oszukiwanie kolegów/ innych osób w Wydziale.
- 20) Fotografowanie lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych małoletnich/ osób bez ich zgody.
- 21) Upublicznianie materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.
- 22) Stosowanie wobec innych małoletnich/innych osób różnych form cyberprzemocy.

Rozdział 4

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu oraz ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci

Obowiązkiem prawnym Wydziału jest takie wykorzystanie sieci, które będzie adekwatne do poziomu dojrzałości poznawczej i emocjonalno-społecznej o małoletniego oraz nie będzie mu szkodzić ani zagrażać jego rozwojowi psychofizycznemu. Do potencjalnych zagrożeń płynących z użytkowania sieci należy zaliczyć:

- dostęp do treści niezgodnych z celami wychowania i edukacji (narkotyki, przemoc, pornografia, hazard),
- działalność innych użytkowników zagrażająca dobru dziecka,
- oprogramowanie umożliwiające śledzenie i pozyskanie danych osobowych użytkowników sieci Wydziału.

4.1. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

- 1) Na terenie Wydziału dostęp małoletniego do Internetu możliwy jest pod nadzorem wychowawcy/pracownika WPS.
- 2) Małoletni w czasie zajęć w WPS nie korzystają z internetu., chyba, że wychowawca zadecyduje inaczej.
- 3) Małoletni korzystają z komputera pod opieką wychowawcy/pracownika WPS.
- 4) Korzystanie z multimediiów, Internetu i programów użytkowych służy wyłącznie celom informacyjnym i edukacyjnym.
- 5) Małoletni obsługuje sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami wychowawcy/pracownicy WPS.
- 6) Użytkownikowi komputera zabrania się:
 - a) instalowania oprogramowania oraz dokonywania zmian w konfiguracji oprogramowania zainstalowanego w systemie,
 - b) usuwania cudzych plików, odinstalowania programów, dekompletowania sprzętu,
 - c) dotykania elementów z tyłu komputera, kabli zasilających, a także kabli sieciowy.

4.2.Zasady korzystania z telefonów komórkowych i innych oraz innych urządzeń elektronicznych

- 1) Małoletni na terenie Wydziału nie korzystają z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych chyba, że wychowawcy postanowią inaczej.
- 2) Przez pojęcie „telefon komórkowy” rozumie się także smartfon, urządzenie typu smartwatch, itp.
- 3) Przez pojęcie „inne urządzenia elektroniczne” rozumie się także tablet, odtwarzacz muzyki, dyktafon, kamerę, aparat cyfrowy, słuchawki, itp.
- 4) Małoletni przynoszą do Wydziału telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność.
- 5) WPS nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez małych.
- 6) Jeśli małoletni czeka na ważną informację (połączenie, SMS, etc.) ma obowiązek poinformować o tym fakcie wychowawcę/pracownika WPS przed zajęciami, poprosić o pozwolenie na skorzystanie z telefonu i ustalić sposób odebrania tej wiadomości. Dotyczy to także sytuacji, gdy wystąpiła pilna potrzeba skontaktowania się, np. z rodzicami lub w innej ważnej sprawie.
- 7) Na terenie Wydziału zakazuje się małym filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na jakichkolwiek nośnikach cyfrowych.
- 8) Powyższe nie dotyczy wydarzeń publicznych odbywających się w Wydziale.
- 9) W szczególnych przypadkach nagrywanie zajęć oraz utrwalanie ich w jakikolwiek sposób możliwe jest wyłącznie po uzyskaniu zgody Kierownika Wydziału lub wychowawcy/pracownika WPS prowadzącego zajęcia.
- 10) Nagrywanie dźwięku i obrazu za pomocą telefonu, lub innych urządzeń jest możliwe jedynie za zgodą osoby nagrywanej lub fotografowanej. Niedopuszczalne jest nagrywanie lub fotografowanie sytuacji niezgodnych z powszechnie przyjętymi normami etycznymi i społecznymi oraz przesyłanie treści obrażających inne osoby.

4.3.Zasady korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych podczas wyjść, wycieczek edukacyjnych organizowanych przez WPS.

- 1) Każdorazowo decyzję o zabranii telefonów komórkowych i/lub innych urządzeń elektronicznych podejmuje kierownik wycieczki.

- 2) Jeśli istnieje możliwość zabrania telefonu i/lub innego urządzenia elektronicznego na wycieczkę, czy wyjście edukacyjne małoletni ma prawo korzystania z tych urządzeń wyłącznie w zakresie niewpływającym na organizację i przebieg tego przedsięwzięcia. Wychowawca/Kierownik wycieczki ustala godziny, w których małoletni mogą korzystać z telefonów.
- 3) Podczas wyjść zorganizowanych przez WPS małoletni jest zobowiązany do wyłączenia/wyciszenia telefonu (bez wibracji) i schowania go w torbie/plecaku.

4.4.Zasady postępowania w przypadku naruszenia zasad korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych na terenie Wydziału.

- 1) W przypadku rażącego naruszenia przez małoletniego zasad używania telefonów komórkowych na terenie Wydziału wychowawca informuje o tym fakcie rodzica/opiekuna prawnego.

4.5.Zasady ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami sieci

- 1) WPS ma obowiązek podejmować działania zabezpieczające dzieci przed łatwym dostępem do tych treści z sieci, które mogą zagrażać ich prawidłowemu rozwojowi.
- 2) Pod pojęciem „treści szkodliwe i zagrożenia z sieci” rozumie się:
 - a) treści szkodliwe, niedozwolone, nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia, m.in. pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków;
 - b) treści stwarzające niebezpieczeństwo werbunku dzieci do organizacji nielegalnych i terrorystycznych;
 - c) różne formy cyberprzemocy, np. nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.
- 3) Podstawowe działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści szkodliwych i zagrożeń z sieci:
 - a) edukacja medialna – dostarczanie dzieciom wiedzy i umiejętności dotyczących posługiwania się technologią komunikacyjną;

- b) prowadzenie systematycznych działań wychowawczych (integracja zespołu, budowanie dobrych relacji pomiędzy małoletnimi, wprowadzanie norm grupowych; uczenie dzieci odróżniania dobra od zła);
- c) prowadzenie działań profilaktycznych propagujących zasady bezpiecznego korzystania z sieci oraz uświadamiających zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych.

Celem tych działań jest:

- poszerzanie wiedzy na temat różnych form cyberprzemocy, prewencji oraz sposobu reagowania w przypadku pojawienia się zagrożenia;
 - ukazanie sposobów bezpiecznego korzystania z sieci, w tym przestrzeganie przed zagrożeniami płynącymi z niewłaściwego użytkowania urządzeń multimedialnych;
 - zapobieganie i ograniczenie lub wyeliminowanie zachowań agresywno-przemocowych realizowanych przy użyciu technologii komunikacyjnych w Wydziale i poza nim;
 - propagowanie zasad dobrego zachowania w Internecie.
- d) podejmowanie interwencji w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy lub ujawnienie niebezpiecznych treści, która obejmuje:
- ustalenie okoliczności zdarzenia;
 - zabezpieczenie dowodów;
 - poinformowanie o sytuacji rodziców małoletnich – uczestników zdarzenia;
 - objęcie pomocą poszkodowanego małoletniego;
 - podjęcie działań wobec agresorów;
 - powiadomienie Policji: gdy sprawa jest poważna, zostało złamane prawo lub sprawca nie jest małoletnim Wydziału i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
- 4) Procedura wskazująca osoby w Wydziale, do których należy się zwrócić oraz działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze lub zjawiska doświadczonej/ zaobserwowanej cyberprzemocy zostały opisane w Rozdziale 5 SOM.

ROZDZIAŁ 5

Organizacja procesu ochrony małoletnich w Wydziale Polityki Społecznej Urzędu Miasta Iławy

5.1. Zasady zarządzania incydentami i zgłoszeniami o zdarzeniach zagrażających małoletniemu

5.1.1 Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia.

- 1) Osobami odpowiedzialnymi za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia w Wydziale Polityki Społecznej Urzędu Miasta Iławy są: Kierownik, Z-ca Kierownika oraz inspektorzy, ner tel. 89 649 92 03, 89 649 92 02, 89 649 92 04 .
- 2) W przypadku zagrożenia życia lub zdrowia małoletniego zawiadomienie o przemocy należy zostawić dowolnemu pracownikowi Wydziału.
- 3) Osoba, która otrzyma informacje o zdarzeniu zagrażającym małoletniemu zachowuje je w bezwzględnej tajemnicy i przekazuje je jedynie osobie odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń.
- 4) Zgłoszenia o zdarzeniu zagrażającym małoletniemu może dokonywać również rodzic, prawny opiekun, pracownik, a także inne osoby spokrewnione lub niespokrewnione z dzieckiem.
- 5) Jeżeli zgłoszenie dotyczy Kierownika lub zatrudnionego w Wydziale członka rodziny lub osoby spowinowacanej z kierownikiem osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń informuje o zgłoszeniu organ prowadzący, który nadzoruje realizację zgłoszenia w sposób zapewniający obiektywność.
- 6) Jeżeli zgłoszenie dotyczy pracownika Wydziału informację o zdarzeniu zagrażającym małoletniemu należy przekazać Kierownikowi WPS.

5.1.2. Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

- 1) Osoba zgłaszająca zdarzenia może dokonać zgłoszenia w następujący sposób:

- osobiście do osoby odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń;
 - telefonicznie do osoby odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń;
 - na adres e-mail do osoby odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń.
- 2) Dokumentacja jest prowadzona oraz przechowywana przez osobę odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń.
 - 3) Dokumentację należy chronić przed dostępem osób nieuprawnionych.

5.2. Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

- 1) Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń podejmuje interwencję po otrzymaniu informacji o krzywdzeniu małoletniego lub o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego oraz wzywa rodziców/opiekunów dziecka, co do którego zachodzi uzasadnione podejrzenie, że mogło być lub jest krzywdzone i informuje ich o podejrzeniach.
- 2) Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń sporządza kartę interwencji do każdego zgłoszenia krzywdzenia małoletniego, której wzór stanowi Załącznik nr 4 do SOM.
- 3) Osoba, która sporządziła kartę interwencji powiadamia Kierownika WPS lub osobę go zastępującą. W przypadku zgłoszenia przemocy domowej Kierownik WPS informuje Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej właściwego dla miejsca zamieszkania osoby doświadczającej przemocy.
- 4) Kierownik WPS po analizie zgłoszenia krzywdzenia małoletniego podejmuje decyzję, czy należy o tym fakcie poinformować Sąd Rodzinny, Prokuraturę i Policję
- 5) Wszyscy pracownicy Wydziału i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając przekazywanie informacji uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
- 6) W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez rówieśników:
 - a) osoba podejrzewająca krzywdzenie dziecka przez rówieśnika/rówieśników, lub osoba, która pozyskała o powyższym informację, zgłasza problem osobie odpowiedzialnej za przyjmowanie zgłoszeń lub wychowawcy;
 - b) osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń lub wychowawca przeprowadza rozmowę zarówno, z poszkodowanym jak i z dzieckiem/dziećmi podejrzanymi o krzywdzenie rówieśnika;

- c) po przeprowadzeniu rozmów osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń lub wychowawca podejmują działania, aby wyeliminować zachowania niepożądane społeczności;
- 7) Dla zwiększenia skuteczności interwencji, należy zaangażować również opiekunów dzieci, by dawali oni pozytywne wsparcie swoim dzieciom poprzez rozmowę z nimi ukierunkowaną na to, jak sobie radzić w trudnych sytuacjach, jak reagować na krzywdzenie rówieśników i komu zgłaszać, gdy dochodzi do takiego krzywdzenia.

5.3. Zasady ustalania Planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

- 1) W przypadku ujawnienia krzywdzenia małoletniego osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń przygotowują plan wsparcia małoletniego, zgodnie z kartą interwencji. Wzór formularza Karty interwencji stanowi Załącznik nr 4 do SOM.
- 2) Jeżeli równolegle prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”, w której małoletni uznany jest za osobę doznającą przemocy, nie ustala się planu wsparcia.
- 3) Za przygotowanie i realizację planu wsparcia odpowiedzialny jest pracownik, który powziął informację o przypadku krzywdzenia małoletniego. Wzór formularza Planu wsparcia stanowi Załącznik nr 5 do SOM.
- 4) W miarę możliwości plan wsparcia konsultowany jest z psychologiem, a jeżeli jest taka możliwość, psycholog uczestniczy także w jego realizacji.
- 5) Plan wsparcia powinien być rozpisany w sposób jasny, konkretny i wykonalny.
- 6) Plan wsparcia powinien określać jakie inne organizacje i podmioty należy zaangażować w pomoc małoletniemu.
- 7) Plan wsparcia powinien zostać przedstawiony rodzicom/opiekunom małoletniego chyba, że to oni są wskazani jako sprawcy krzywdzenia, w takiej sytuacji plan przedstawiony jest osobie najbliższej dziecku.

ROZDZIAŁ 6

Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych małoletnich

6.1. Zasady ochrony wizerunku małoletnich

- 1) WPS uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
- 2) Wizerunek podlega ochronie na podstawie przepisów zawartych w Kodeksie cywilnym, w ustawie o prawie autorskim o prawach pokrewnych, a także na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych (RODO) – jako tzw. dana szczególnej kategorii przetwarzania.
- 3) Upublicznianie wizerunku dziecka do 16 lat, utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga wyrażenia zgody osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad dzieckiem (wymóg art. 8 RODO).
- 4) Osoba małoletnia powyżej 16 roku życia ma prawo do wyrażenia zgody samodzielnie.
- 5) Zgody, o których mowa w pkt 3 i 4 są wyrażane w formie pisemnej
- 6) Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodziców/opiekunów lub małoletniego powyżej 16 roku życia na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana. Zabrania się umieszczania informacji pozwalających ustalić tożsamość osób ujętych na zdjęciu lub innej formie publikacji.
- 7) Pracownikowi Wydziału nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie instytucji bez pisemnej zgody opiekuna dziecka.
- 8) Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
- 9) W przypadku utrwalania wizerunku dzieci /małoletnich na zajęciach „otwartych”, „pokazowych” wymagana jest zgoda, jak w pkt 3 i 4.

6.2. Zasady ochrony danych osobowych małoletnich

- 1) Osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych małoletnich / rodziców posiadają upoważnienie do ich przetwarzania danych osobowych na podstawie art. 6 i 9 RODO.
- 2) Rodzice małoletnich niepełnoletnich/ opiekunowie są informowani o przetwarzaniu danych osobowych dzieci poprzez klauzule informacyjne.

- 3) Dane osobowe małoletnich zarejestrowane w formie pisemnej (karty zgłoszeniowe, listy obecności oraz inna dokumentacja pisemna zawierająca dane osobowe małoletnich są chronione w zamykanych szafach z ograniczonym dostępem do pomieszczeń ich przechowywania.
- 4) Dane osobowe małoletnich udostępniane są wyłącznie podmiotom upoważnionym do ich uzyskania.

ROZDZIAŁ 7

Przepisy końcowe

1. Standardy ochrony małoletnich wchodzi w życie zarządzeniem Burmistrza Miasta Ławy.
2. Ogłoszenie Standardów następuje poprzez zamieszczenie na stronie internetowej. Dokument dostępny jest również w sekretariacie Wydziału.
3. Małoletni z wersją skróconą Standardów zapoznani zostają na zajęciach w WPS. Jest ona również zamieszczona na stronie internetowej oraz dostępna w sekretariacie Wydziału.